

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวางแผนเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้การศึกษาที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยได้มีการศึกษาโดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลตามหัวข้อต่างๆดังนี้

การศึกษาจากเอกสาร
การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่เป้าหมาย
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือในการวิจัย
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาจากเอกสาร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ได้มีการกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษา มีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารข้อมูลทางราชการ บทความ รายงาน สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรายงานการวิจัยที่ผู้อื่นได้ทำการศึกษาไว้แล้ว ส่วนเนื้อหาที่ศึกษาจากเอกสารส่วนใหญ่ คือ ตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่เป้าหมาย

ในการสำรวจภาคสนามผู้ศึกษาได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนตลาดน้ำตลิ่งชันโดยจัดทำกรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาแนวทางในการจัดการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวทางน้ำข้อมูลดังกล่าวได้แก่

1. ข้อมูลทางทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรธรรมชาติบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการจัดการพื้นที่ในปัจจุบัน เช่น การบริการ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน เป็นต้น
3. ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตลาดน้ำตลิ่งชัน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว
4. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการท่องเที่ยวและการบริการ เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว กิจกรรม ความพอใจในการท่องเที่ยวโดยรวม
5. ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนในท้องถิ่น เป็นแบบสอบถามสำรวจสภาพสังคมและเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบบริเวณ เช่น อาชีพ รายได้ การศึกษา บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆมาก น้อยเพียงใด เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรง-อ้อม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้มีหลายกลุ่มเป้าหมายและการศึกษาเอกสารและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นว่า ประชากรกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มจึงไม่สามารถกำหนดจำนวนประชากรที่แน่ชัดได้ ดังนั้นการกำหนดตัวอย่างของการวิจัยจึงกำหนดภายใต้เงื่อนไขของความพอเพียงในการวิเคราะห์ ค่าสถิติและช่วงเวลาที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้ ประกอบกับไม่สามารถจำกัดกรอบของประชากรได้ และในกรณีที่ประชากรที่ทำการศึกษามีขนาดไม่ใหญ่มาก ผู้วิจัยทำการศึกษาดังนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. กลุ่มประชากรท้องถิ่น ขนาดตัวอย่าง 120 ราย
2. กลุ่มนักท่องเที่ยว ใช้ลักษณะการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน ทั้งหมดโดยเก็บเดือนธันวาคม ถึง มีนาคม ในวันเสาร์และอาทิตย์เป็นเวลา 3 เดือน ได้จำนวนนักท่องเที่ยว 350 คน
3. กลุ่มพนักงานและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตตลิ่งชันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสภาพแวดล้อม จำนวน 7 คน
4. กลุ่มผู้ประกอบการที่ขายของบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันและสมาชิกประชาคมตลาดน้ำตลิ่งชัน จำนวน 30 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยสร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาเที่ยว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่แสดงถึงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ยาน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่แสดงถึงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ วิถีชีวิต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชันเพื่อการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ย่าน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

1.2 แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ ดังนี้

1.2.1 กล้องถ่ายรูป และวิดีโอ เพื่อให้ทราบลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะชุมชนที่สามารถเข้าสำรวจถึงและถ่ายภาพได้

1.2.2. แผนที่ เพื่อใช้ในการสำรวจแหล่งชุมชน และพื้นที่ว่างของชายของตลาดน้ำ และใช้สำรวจเส้นทางต่างๆ ในตลาดน้ำ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา ให้เหมาะสม รวมถึงการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (try out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวจำนวน 20 ราย ทำให้ได้ค่าของความน่าเชื่อถือโดยวิธีการของ Cronbach ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งถือได้ว่าแบบแบบสอบถามนี้มีความสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประชาชนทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในการให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 507 คน โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ครั้ง ครั้งละ 2 วัน เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และจำแนกตามความเห็น พฤติกรรม และความต้องการของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

แบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ค่าร้อยละ

แบบสำรวจ เป็นข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่วิเคราะห์ด้วยแผนที่และภาพถ่าย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ค่าความถี่ร้อยละ